

op zaterdag ga ik naar huis in mijn mankeef

daar ga ik in dagboek schrijven in mijn mankeef

eint

* Leerling S, juni groep 3

DOOR SCHRIJVEN DE WERELD ONTMOETEN ÉN ADRESSEREN!

- ▼ Linda Vaessen-Moonen
LNT 20 maart 2025

EVEN VOORSTELLEN

▼ Linda Vaessen-Moonen

- Lerarenopleider Hogeschool De Kempel in Helmond
- Nascholing en schoolbegeleiding
- Auteur van 'Door taal de wereld ontmoeten'
- Actualisatie kerndoelen Nederlands
- Herijking kennisbasis Nederlands voor de pabo
- Redacteur Tijdschrift MeerTaal
- 22 jaar ervaring in het basisonderwijs

DOOR TAAL DE WERELD ONTMOETEN....

- aanpak
- levendige, afwisselende manier van luisteren, lezen, spreken, gesprekken voeren en schrijven over inhoud
- actief denken en betekenis verlenen
- taalproductie
- boek of tekst als uitgangspunt
- handvatten

Sluit aan bij [Definitieve conceptkerndoelen Nederlands inclusief toelichtingsdocument - SLO](#)

DE LEERKRACHT DOET ERTOE!

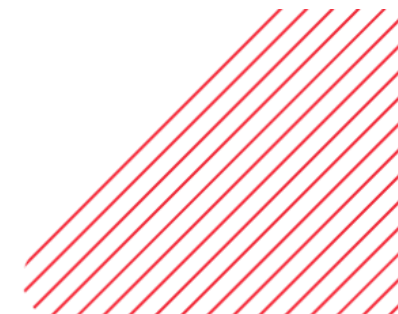
- Rolmodel, stelt leerlingen in staat om te leren hóe!
- Rijke taalomgeving
- Plezier en durf aanwakkeren
- Hoge verwachtingen en scaffolding
- Formatieve evaluatie en afstemmen op verschillen

DOOR TAAL DE WERELD ONTMOETEN

De basisprincipes:

1. Gebruik rijke teksten en boeken binnen betekenisvolle contexten
2. Leer leerlingen denken en praten over interessante inhoud
3. Leer leerlingen tekststructuren herkennen
4. Leer leerlingen teksten gebruiken met een doel en bewaak de kortste weg naar Rome
5. Leer leerlingen hoe ze tot tekstbegrip kunnen komen
6. Zorg voor constante actieve betrokkenheid en integreer lezen, praten én schrijven
7. Stem af op verschillen

EEN VOORBEELD

- Groep 5-6
- Thema 'Dit wil ik zeggen' (communicatie)
- Vanuit een vraag van kinderen ingezoomd op brailleschrift

[Het Klokhuis | Schooltv](#) (visuele beperking)

[Wat is braille? | Schooltv](#)

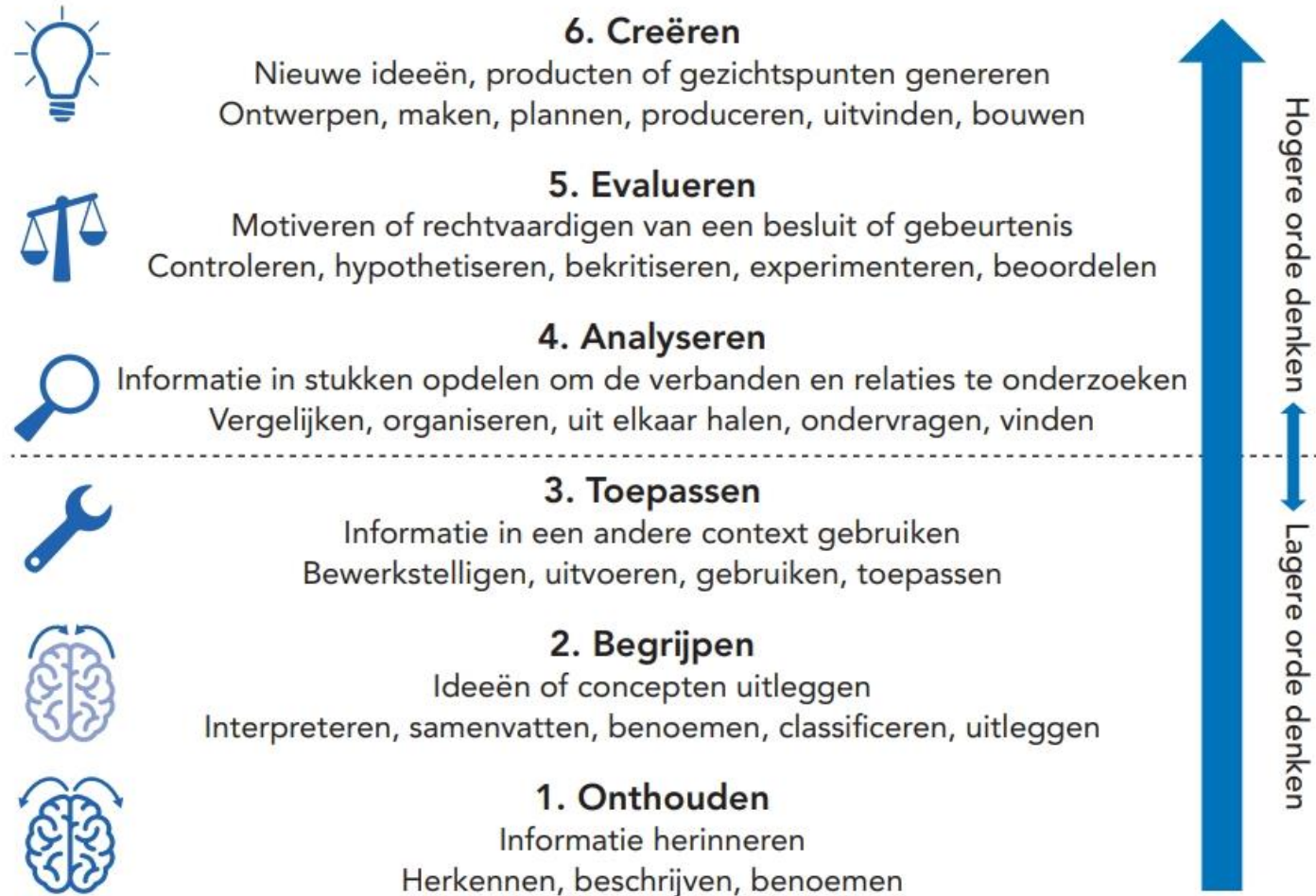
[Jeugdbieb](#)

[Blinde en slechtziende kinderen maken chocoladeletters in braille](#)

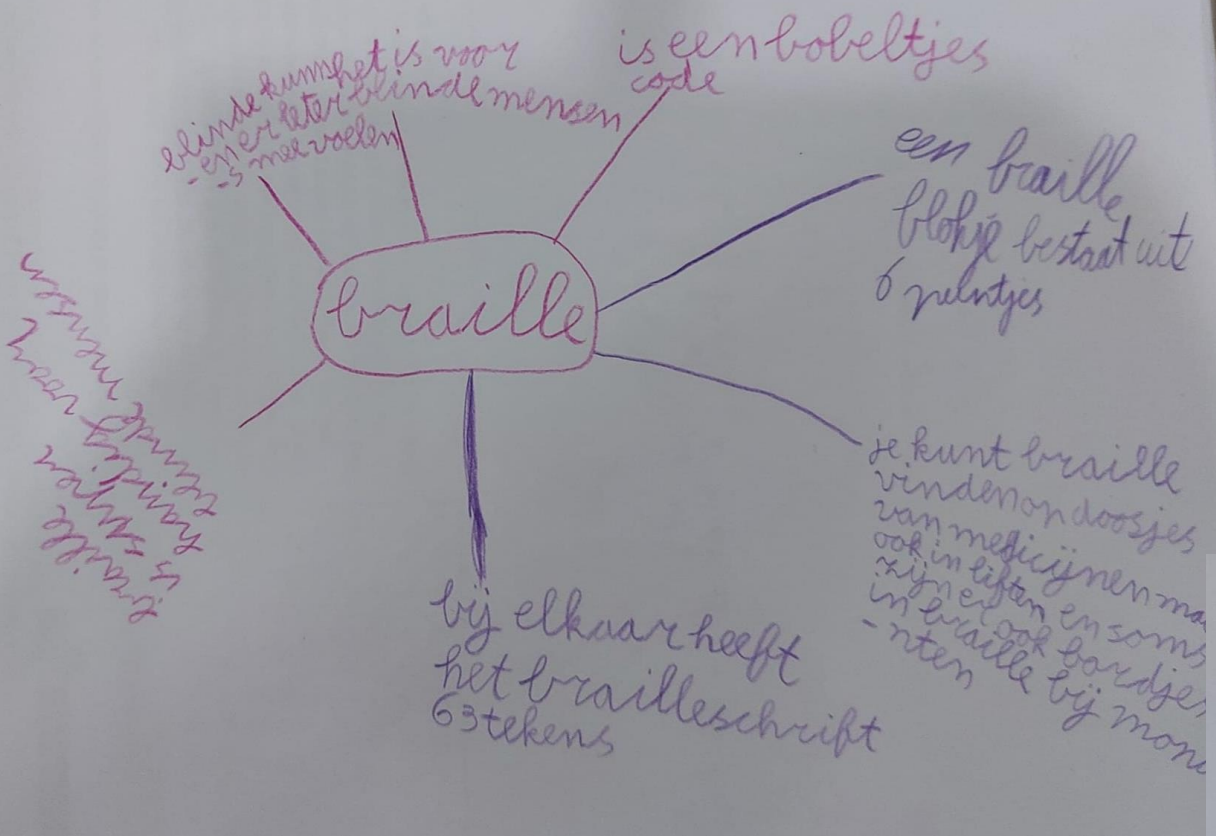

LEER KINDEREN DENKEN EN PRATEN OVER INTERESSANTE INHOUDEN

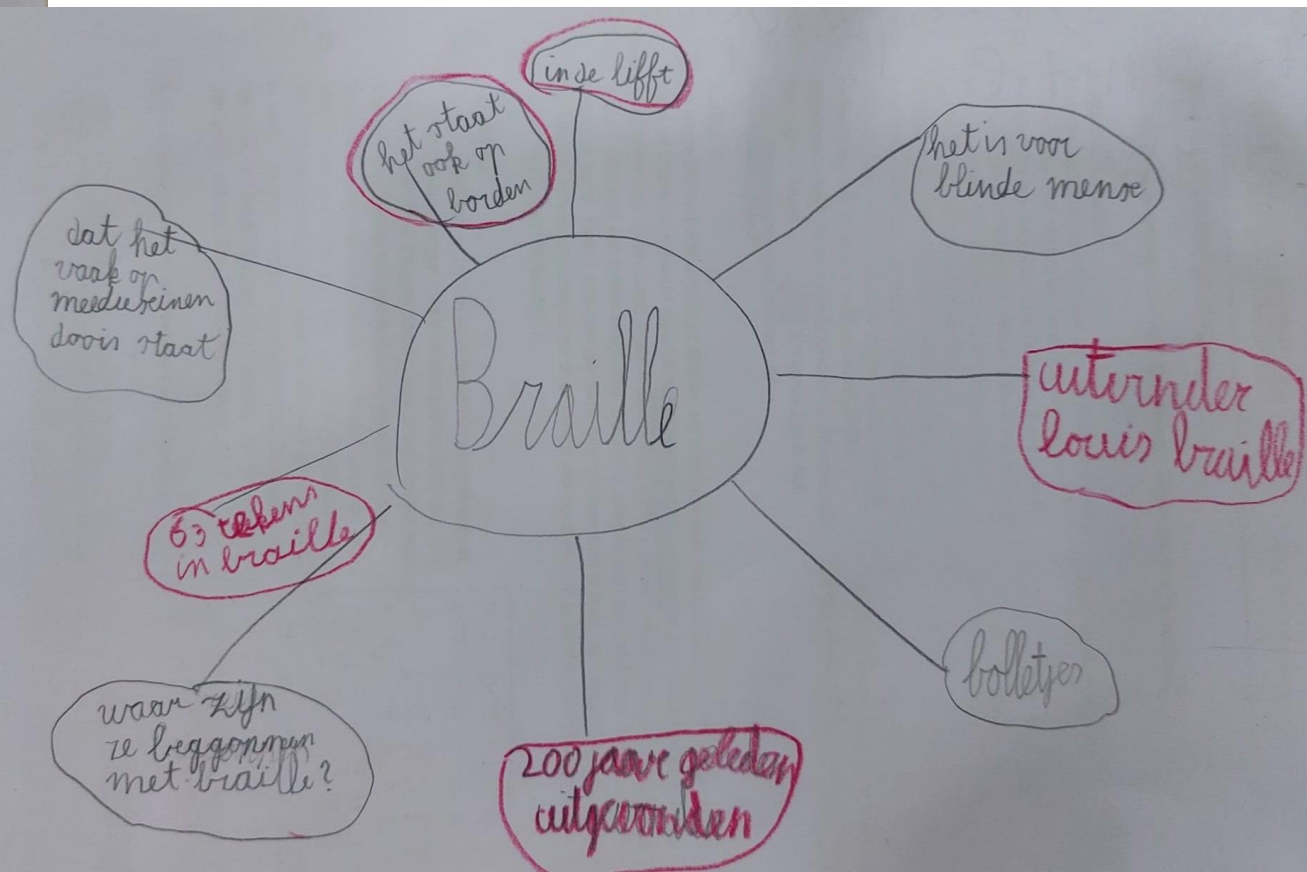

Figuur 9 De taxonomie van Bloom (SLO, z.d.b)

Eerst voorkennis noteren: wat weet je er al van?

Vervolgens de woordspin aanvullen met nieuwe kennis

PRIKKELENDE VRAGEN

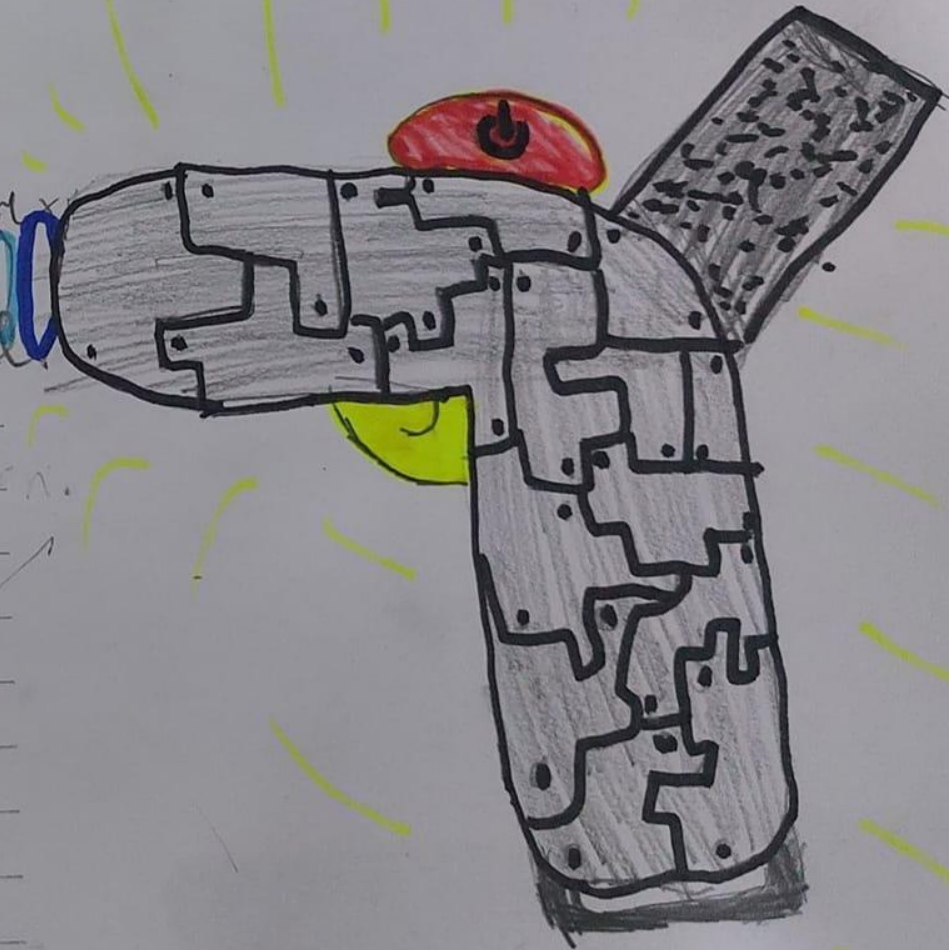

Wat zou jij het meest missen als je blind was?

Hoe zou jij dit gemis oplossen?

Als ik blind was dan zou ik dit lastig vinden. Mijn knuffel zoeken. Maar met het knuffel vind apparaat moet dat een stuk makkelijker gaan. Je drukt alseenst op het knopje. Dan zeg je welke knuffel je zoekt, en hij leidt je de weg. Als het goed is! En de speaker gaat aan en hij zegt naar links en nu naar rechts, recht door en nu 2 stappen naar achter. en daar is je knuffel. Nu voor 83 cent !!

naar veld gaan.

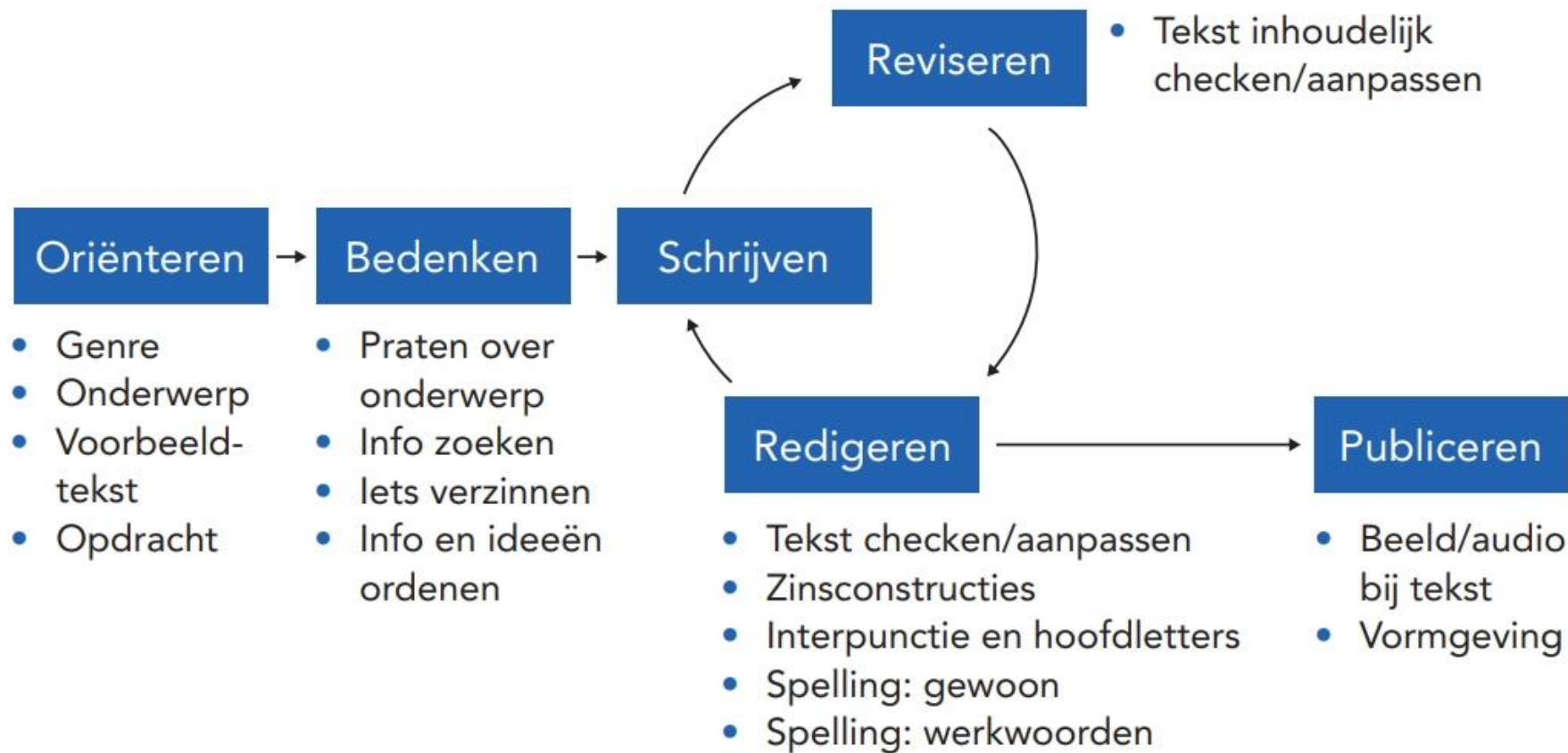
Als ik blind zou zijn dan zou ik de weg naar school en terug niet weten. Want dan zie ik niks en dan kan ik botsen! En als er autos komen of fietsers weet ik dat niet! Maar als ik een hond had dan kan ik die meenemen aan de riem en als de hond een keer blaft komt er verkeer aan en als de hond weer blaft dan kunnen we verder maar met verkeer bedoel ik ook voltagings en zo. En als ik op school ben weet iedereen dat je geen huisdieren mee naar school mag nemen maar daar heb ik ik ook een oplossing voor! Ik heb een keer iemand gezien die blind was denk ik want diegene heeft een soort van stok vast en daarmee kan je voelen of je naar links of rechts moet want als die stok botst weet ik dat ik moet uitkijken.

Ik zou het moeilijk vinden om een boterham te kunnen smeren en mijn oplossing is dat ik een knopje maak en als ik erom heen klik en bevoordbeeld nindakoo zelf tot er dan een zc auto'tje komt met nindakoo. Ik zou het zelfs missen om mijn broer te kunnen vertellen en mijn uitvinding is dat ik een speciale machine maak die met een zc auto'tje mijn broer haalt en als die irritant doet krijgt hij een traan te zien zijn gezicht. Het lijkt mij heel lastig om naar universiteit te komen en mijn oplossing is dat ik een mini heftruck heb en nog een zc buxte ik kan hem gebruiken om mijn broer te droppen.

zc auto met nindakoo

Figuur 16 Het schrijfproces (De Lint, 2023)

Wat een goede tekst!
Gids voor schrijven in tien genres voor het basisonderwijs

Petra de Lint
Suzanne van Norden

Boom

WAAROM IS LEREN SCHRIJVEN ZO BELANGRIJK?

- Taalproductie → de wereld adresseren!
- lezen en schrijven vereisen deels dezelfde kennis en cognitieve processen
- ontdekken van talige identiteit

Van Norden (2018):

‘Door het nauwkeurige formuleren dat bij schrijven hoort, ga je nadenken over wat je wil schrijven en wat het voor je betekent. Wat je op schrift stelt kun je overdenken, bespreken en onderzoeken.’

IN HET BOEK VIND JE O.A.:

- informatie over de veranderende relatie tussen lezen en schrijven vanaf groep 1 t/m 8
- een stappenplan voor het bedenken van betekenisvolle en geïntegreerde taken bij teksten
- kennis over effectieve schrijfdidactiek, het belang van criteria op inhoud en vorm en schrijfgenres
- inspiratiekaart geïntegreerde taken bij teksten (ook als download)

naam: _____

een tijger in je bed?!

eerst

misschien kan ik hem temmen?

---

daarna

yes!

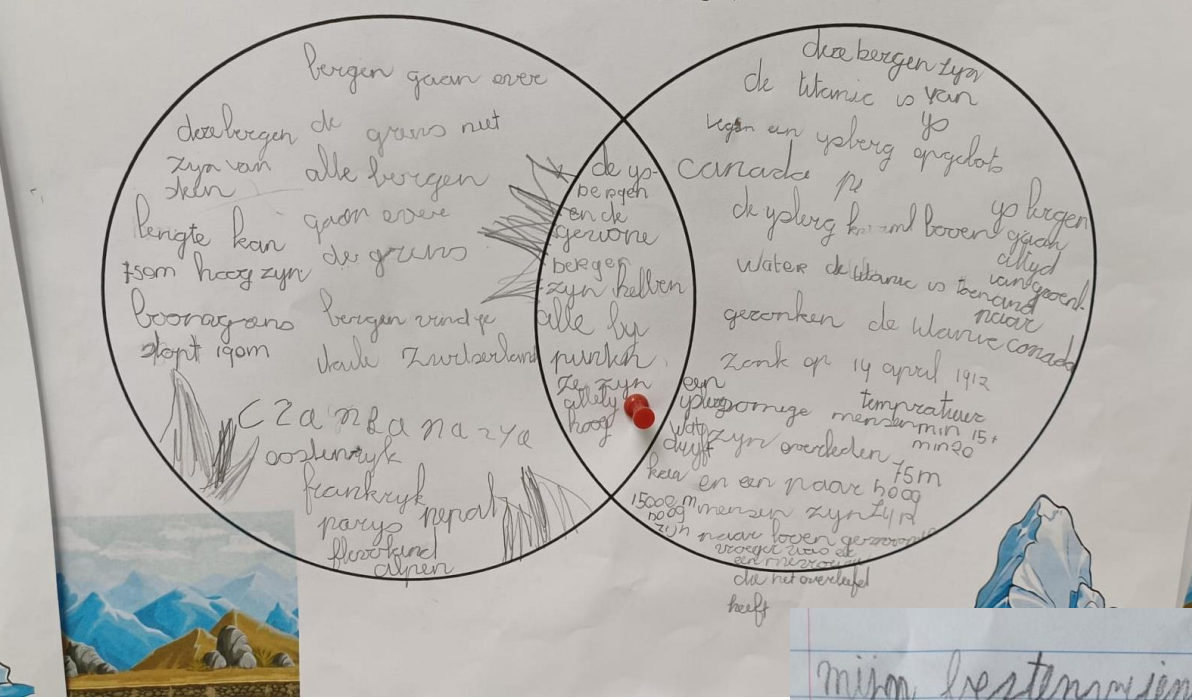
---

tenslotte

beste vrienden

In de les van Blink heb je geleerd over bergen, in de begrijpend leesles leerde je van alles over ijsbergen. Schrijf in onderstaand Venn-diagram de overeenkomsten en verschillen tussen bergen en ijsbergen;

Ted van Lieshout: Het Veertje -> naar het schilderij van Het drijvende Veertje

Mijn hart zegt
pijnen & vermeer niet meer
aan denken en soms nog even lezen of tegen mijn
knuffel over praten geven me met rust later
dat ik eventjes kan spelen. Af denken
maar misschien misschien lossen ze
het zelf op.

Wat helpt jou tegen "piekeren"?

mijn bestenvrienden te beschermen

ik wil ze in breken met een hout melk
stalen melk, stalen melk

ik wil ze een harnas aan doen, een stalen helm,
een stalen mok, een stalen schoenen

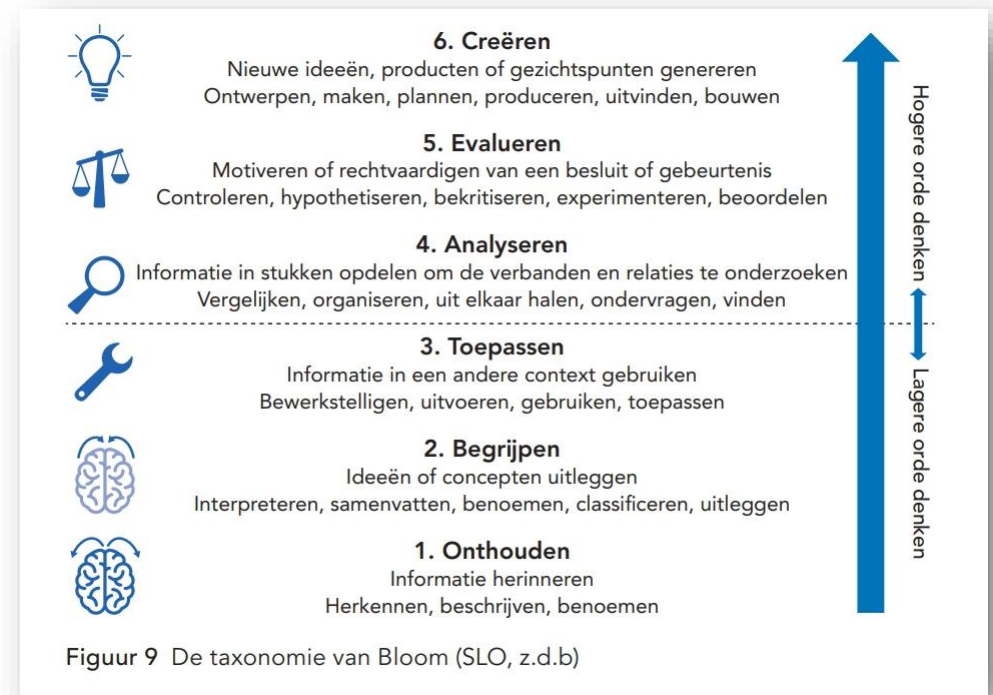
ik wil ze een, diefeem, zes rookborden
lezenouders,

ik wil mijn bestenvrienden beschermen
ik wil wel met ze spelen

ZELF AAN DE SLAG!

- Kies een tekst
- Bedenk een prikkelende vraag en een schrijfoopdracht
- Eventueel criteria (eerst op inhoud)

BEDANKT VOOR UW AANDACHT

l.moonen@kempel.nl

Volg ons op Facebook & Instagram

Interesse in het boek?

Interesse in nascholing?

